

Muž, který zachránil svět před třetí světovou válkou

ET epochtimes.cz/2024/09/29/muz-ktery-zachranil-svet-pred-treti-svetovou-vaalkou

29. září 2024

Společnost

Prezident Ronald Reagan pronáší 23. března 1983 z Oválné pracovny projev o Strategické obranné iniciativě. Tento projev se konal pouhých pět měsíců předtím, než Stanislav Petrov zvolil zaváhání, což bylo rozhodnutí, které zabránilo jaderné válce. (Public Domain)



Walker Larson

29. 9. 2024

Podplukovník Stanislav Jevgrafovič Petrov mohl zavelet k jaderné odvetě, ale neudělal to.

Blížilo se pět jaderných raket. Sirény nad hlavou houkaly a kvílely, čímž rozbíjely ticho bunkru. Na monitoru počítače se červeným písmem objevil nápis „Start“. O několik vteřin později se zpráva změnila na „Raketový úder“.

Tam, v nedýchatelném pološeru bunkru, v přízračné záři tlačítek a monitorů, bojoval 44letý důstojník Stanislav Jevgrafovič Petrov s šokem. Pět minut čekal a oddaloval telefonát svým nadřízeným, který by inicioval odvetný jaderný úder Sovětského svazu na Spojené státy. Stačilo zvednout sluchátko a sdělit velitelům jen pár slov, a nastala by apokalyptická budoucnost, scénář noční můry, který by ožil, a zeměkoule by se ocitla v plamenech. Satelitní varovný systém nabízel Petrovovi nejvyšší stupeň jistoty, že útok je skutečný.

Něco však Petrova přimělo zaváhat.

Budoucnost lidstva visela v tom dlouhém, osamělém okamžiku v bunkru 2 kilometry od Moskvy na pokraji ruské zimy.

Muž a jeho rozhodnutí

Stanislav Petrov měl husté tmavé vlasy a obočí a pronikavý pohled. Byl kreativní, umělecký, skeptický, přemýšlivý a nadaný v oblasti techniky. Petrov se narodil v roce 1939 a vyrůstal v nemilující rodině. Rodiče ho v šestnácti letech přinutili vstoupit do armády, kde byly oceněny jeho intelektuální schopnosti a po ukončení studia na kyjevské Vyšší inženýrské radiotechnické škole byl přidělen k práci ve výzkumném zařízení protivzdušné obrany. V roce 1973, když byl ještě v armádě, se seznámil s operátorkou kina Raisou a oženil se s ní. Narodily se jim dvě děti a Petrov zůstal rodině oddaný po celý život.

V září 1983, kdy Petrov sám čelil raketovému poplachu, byly vztahy mezi Spojenými státy a SSSR na samém dně.

Jak uvedl odborník na jadernou bezpečnost Bruce G. Blair, „Sovětský svaz byl ve stavu pohotovosti.“ Nedlouho před jaderným incidentem sestřelilo sovětské letadlo civilní dopravní letadlo, přičemž zahynuli všichni na palubě, včetně amerického kongresmana. Dále prezident Ronald Reagan oznámil evropský systém protiraketové obrany. Sovětský vůdce Jurij Andropov se obával preventivního úderu Američanů, který by vyřadil vlastní jaderný potenciál Sovětů.



Fotografie letadla Korean Air Lines HL7442, které bylo sestřeleno sovětskými letadly poté, co se dostalo do zakázaného vzdušného prostoru. (Commonist / CCBY-SA 3.0)

Když tedy 26. září 1983 těsně po půlnoci přišlo varování o odpálení rakety, Petrov mohl snadno spustit poplach. Pravděpodobně by to udělala i řada dalších Rusů. Petrov později vzpomínal: „Všichni moji kolegové byli profesionální vojáci, byli naučeni vydávat a plnit rozkazy.“

Ale Petrovovi, který byl poněkud jiného ražení, se něco nezdálo. „Měl jsem zvláštní pocit,“ řekl v roce 1999 v rozhovoru pro deník The Washington Post. Jeden z anomálních údajů, který ho varoval před unáhlenou reakcí, byl tento: Bylo odpáleno pouze pět raket. Přesto bylo Petrovovi opakovaně řečeno, že pokud k odpálení dojde, bude masivní – první úder, který má zničit sovětskou obranu najednou a možná i zabránit jakékoliv odvetě. Uvažoval: „Když lidé začínají válku, nezačínají ji jen pěti raketami. Pouhými pěti raketami můžete způsobit jen malé škody.“ Pokud by Američané skutečně odpálili pouze pět hlavic, těchto pět by Sovětský svaz nezničilo a američtí velitelé by si tím jednoduše koledovali o mnohem ničivější odvetu. Proč varovat Sověty omezeným úderem a dávat jim tak šanci zničit Spojené státy na oplátku? Navíc sovětská pozemní radarová zařízení žádný útok nehlásila. To nedává smysl.

Petrov se navíc podílel na návrhu a instalaci technologie v bunkru. Satelitní systém včasného varování znal lépe než většina ostatních. A věděl, že má chyby. Nakonec spočítal, že šance, že úder byl skutečný, byla asi padesátiprocentní. Díval se na konec světa a ani nemrkl. „Rozhodl jsem se a bylo to.“

Zavolaal svým nadřízeným a řekl jim, že jde o falešný poplach, i když si sám nebyl jistý. Jak však v roce 2013 řekl BBC, „nikdo by nebyl schopen napravit mou chybu, kdybych ji udělal“. A později řekl: „Nechtěl jsem být tím, kdo je zodpovědný za rozpoutání třetí světové války.“

Skutečnost byla taková: Satelitní systém nesprávně vyhodnotil sluneční světlo odrážející se od mraků jako výfukové plyny z motorů balistických raket. Vyslal do bunkru falešný poplach, že z místa v Severní Dakotě byly odpáleny rakety, ale ve skutečnosti k žádnému útoku nedošlo.

Následky

Petrovova chladná hlava a rozvážná povaha toho dne pravděpodobně zabránily jadernému Armagedonu a zachránily miliony životů. Vždy však o tom nerad mluvil a na otázky novinářů měl odpovědi typu: „Nesmysl! Jen jsem dělal svou práci.“



Protest proti závodům v jaderném zbrojení mezi Spojenými státy/NATO a Sovětským svazem v nizozemském Haagu v roce 1983. (Marcel Antonisse / CC0)

Po incidentu následovalo intenzivní vyšetřování sovětských úřadů. Petrovovo odhalení selhání systému představovalo pro jeho nadřízené problém; bylo pro ně nepříjemné. Petrov byl bez okolků přeložen a bylo mu odepřeno budoucí povýšení. Nedlouho poté odešel z armády do důchodu. Sověti drželi incident pod pokličkou deset let a celý příběh spatřil světlo světa až po rozpadu Sovětského svazu. Po skončení služby v armádě žil Petrov klidným životem důchodce na moskevském předměstí.

Petrov věřil, že jednoho dne dojde k jadernému úderu, pokud nezlikvidujeme všechny jaderné zbraně. V roce 1983 byl skeptický k varovnému systému a stejnou skepsi si zachoval i ve vztahu k lidem.

Jak napsala Stella Kleinmanová z Britannicy: „Petrov nedůvěřuje lidem ani strojům. Nejméně ze všeho věří člověku, který se stane kolečkem ve stroji.“ Časopisu *Time* řekl: „Sebemenší chybný krok může vést ke kolosálním následkům.“

V pozdějších letech života se Petrovovi konečně dostalo uznání za jeho stoické hrdinství a za rozhodnutí, které učinil v řídicí místnosti, když osud světa visel na vlásku. V roce 1998 jeden sovětský letecký velitel ve výslužbě ocenil Petrova za správné rozhodnutí. V roce 2004 mu Asociace občanů světa předala trofej a peníze. A v roce 2014 o něm byl natočen dokumentární film oslavující jeho historické rozhodnutí. Přesto jsou tato ocenění a upozornění mizivá ve srovnání se službou, kterou prokázal lidstvu. Je docela možné, že nebýt Petrova a jakékoli síly, která ho přesvědčila, aby v onom rozhodujícím okamžiku zachoval klid a kritičnost, nečetli byste právě teď tato slova.



Stanislav Petrov ve svém domě na předměstí v roce 2016. ([Queery-54](#) / [CCBY-SA 4.0](#))

Stanislav Petrov zemřel 19. května 2017 ve věku 77 let.

—ete—

SOUVISEJÍCÍ TÉMATA

[Inspirace](#) [jaderné zbraně](#) [Rusko](#) [usa](#)

SOUVISEJÍCÍ ČLÁNKY

[Kevin Sorbo a Cuba Gooding Jr. s novým filmem odhalují i osobní přesvědčení](#)



Milan Kajínek



Morálka a pokora: Manažerka modelek se podělila o své tajemství, jak zůstat v klidu v náročném průmyslu

Daksha Devnani

6 kreativních a cenově dostupných nápadů na rande

Karen Doll



7 způsobů, jak zajistit, aby se okolí cítilo příjemně

Mike Donghia

Jak znovu ožívá Vivaldiho Čtvero ročních dob

Rebecca Day

Jaké je to být umělcem v Shen Yun

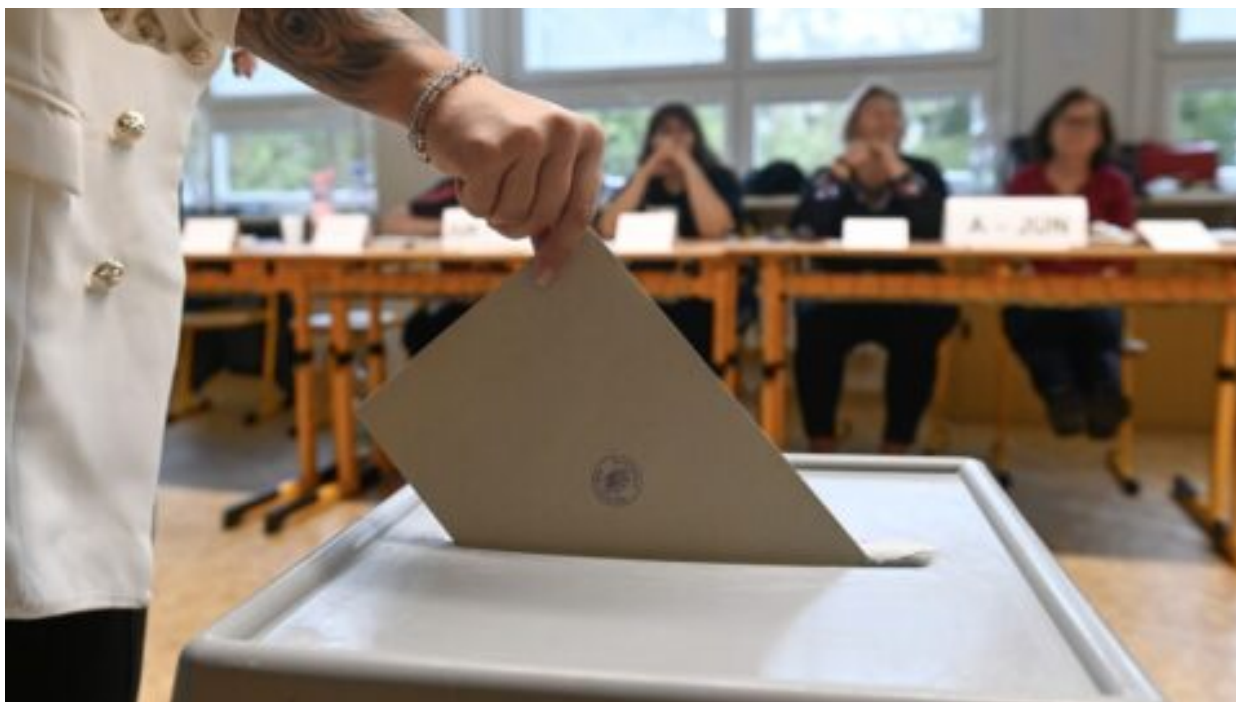


Eva Fu

PŘEČTĚTE SI TAKÉ

[Kompletní výsledky senátních voleb ve druhém kole – aktualizovaný přehled](#)

Kompletní přehled výsledků letošního senátního finále pro 22 senátorských křesel, včetně vyjádření nových senátorů.



Senátní volby letos vyhrálo ANO, získalo v nich osm senátorů. Druhý byl STAN, ODS ztratilo pět křesel

Uber, Wolt, Bolt a další – Proč práce přes aplikace už nevynáší tolik jako dřív

Zahrada, jak ji příroda zamýšlela: Sad vzkvétá, přestože se nezalévá ani neobdělává

USA potvrzují potopení nové jaderné ponorky Komunistické strany Číny v loděnici





Epoch sdílení

Nejčtenější články



Pneumatiky s označením M+S budou již na sněhu nelegální



Zrušil jsem tunel firem napojených na ODS, pak začaly problémy, tvrdí v novém videu Bartoš



Infekce močových cest: Příznaky, příčiny, léčba a přírodní postupy



V Evropě by mohl brzy vzniknout nový stát pod muslimským vedením



Argentina opouští historickou pozici neutrality. Nesouhlasíme s Agendou 2030 a Paktem pro budoucnost, říká prezident Milei

Vybrané články



Výroba oceli v ČR na historickém minimu, předpovědi nejsou příznivé



OSN přijala Pakt pro budoucnost. Argentinský tajemník jej nazval „totalitní mezinárodní agendou“



Prezident Bukele vzkázal mezinárodnímu společenství, že „ještě není pozdě postavit most a uniknout bouři“



Rozhovor s Davidem Matasem: Co prozradil první známý přeživší násilného odběru orgánů v Číně



Pavel říká, že Ukrajinci i západní spojenci si musejí uvědomit, jaké jsou šance získat zpět ztracené území

[Více článků](#)